

КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ЕЛЕКТРИЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ В УМОВАХ МАСОВИХ ВІДКРИТИХ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ

Новітня філософія освіти спрямовує навчально-виховний процес магістеріуму в аграрному університеті на формування сучасних професійних компетентностей особистості, розкриття потенційних можливостей і здібностей магістрантів, забезпечення оптимальних умов для їх життєвої самореалізації.

Погоджуючись із думкою вітчизняних учених, зокрема В. Г. Кременя (Вища освіта України і Болонський процес, 2004), І. І. Драча (Драч, 2011), зазначимо, що компетентність, яка спрямована на професійну діяльність, є здатністю застосовувати свої знання та вміння в науковій і дослідницькій практиці, використовуючи усі свої розумові, психологічні й навіть фізичні можливості. Професійна компетентність магістра з електричної інженерії є властивістю його особистості, яка забезпечує високий рівень саморозвитку та наукового самовдосконалення в науці й освіті.

Компетентність магістра з електричної інженерії можна трактувати як підготовленість і здатність суб'єкта праці до виконання завдань і обов'язків на займаній посаді, а також як ставлення до успішної професійної діяльності, усвідомлення її значення і певних специфічних задач в сукупності з усіма знаннями і навичками, які використовуються при її здійсненні. Компетентність в області науки можна трактувати як інтеграцію накопиченого досвіду й отриманих знань, які дозволяють людині швидко вирішувати поставлені завдання у дослідницькій та науковій діяльності.

Поняття «компетентнісний підхід» можна розуміти як спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток ключових і предметних компетентностей особистості. Компетентнісний підхід скеровує освітньо-науковий процес на формування певного набору компетентностей, якими мають оволодіти магістранти з електричної інженерії під час навчання в магістратурі. При цьому традиційна система освіти акцентувала основні зусилля на набутті знань, умінь і навичок, що догматично абсолютизувало знання і сформувало знаннєвий підхід до професійної підготовки магістрів з електричної інженерії.

Базуючись на позиціях законодавства про інтелектуальну діяльність та відповідно до Концепції організації підготовки магістрів (Драч, 2011), компетентнісний підхід ставить на перше місце не поінформованість магістра, а вміння розв'язувати наукові проблеми, які виникають у

пізнавальній, технологічній і освітній діяльності, у сферах етичних, соціальних, правових, професійних, особистих взаємовідносин. З огляду на це зазначений підхід передбачає такий вид змісту освіти, який не зводиться до знаннєво-орієнтованого компоненту, а передбачає цілісний обмін досвідом вирішення професійних проблем, виконання ключових функцій, соціальних ролей, компетенцій.

Реалізація компетентнісного підходу здійснюватиметься за рахунок оновлення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу магістрантів з електричної інженерії, тобто створення сучасного електронного контенту, єдиної системи освітнього процесу, наукової діяльності та обміну досвідом на світовому рівні. Важливим фактором щодо реалізації зазначеного підходу за рахунок оновлення навчально-методичного забезпечення є функції, які виконують сучасні комп'ютерно-планшетні засоби (Про Концепцію організації підготовки магістрів в Україні).

Компетентнісний підхід в професійній підготовці магістрів з електричної інженерії в умовах масових відкритих дистанційних курсів в аграрних університетах реалізується за рахунок сучасних навчальних засобів, які виконують інформаційну, мотиваційну і розвивальну функції. Реалізація компетентнісного підходу в підготовці магістрів з електричної інженерії буде успішною за умови забезпечення усіх складників навчального процесу: чіткого визначення цілей навчання, добору відповідного змісту навчання, оновлення навчально-методичного забезпечення, добору ефективних методів, прийомів навчання і форм організації професійної діяльності, відповідної професійної підготовки (Batsurovska, 2021).

Отже, компетентнісний підхід в підготовці магістрів з електричної інженерії в умовах масових відкритих дистанційних курсів в аграрних університетах зміщує акценти з процесу накопичення нормативно визначених знань, умінь і навичок до площини формування й розвитку здатності практично діяти в області науки і творчо застосовувати набутий освітній досвід у різних ситуаціях. Змінюється й модель поведінки майбутнього магістра з електричної інженерії – від пасивного засвоєння знань до дослідницько-активної, самостійної та самоосвітньої діяльності. Процес учіння наповнюється розвивальною функцією, яка стає інтегрованою характеристикою навчання. Така характеристика має сформуватися у процесі навчання і включати знання, вміння, навички, ставлення, досвід діяльності й поведінкові моделі особистості.

ЛІТЕРАТУРА

Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник. В. Г. Кремень. Київ: Освіта.

- Драч, І. І. (2011). Компетентнісний підхід як ключовий методологічний інструмент підготовки майбутніх викладачів вищої школи. *Теорія та методика управління освітою*, 7. URL: <http://tme.umo.edu.ua/>.
- Про Концепцію організації підготовки магістрів в Україні: наказ МОН № 99 від 10.02.2010. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/7094/.
- Batsurovska, I. V. (2021). Technological model of training of Masters in Electrical Engineering to electrical installation and commissioning. *Journal of Physics: Conference Series*. ICon-MaSTEd 2021. IOP Publishing. 1946 (2021) 012015. doi:10.1088/1742-6596/1946/1/012015.

Марія Бикова, Ірина Проценко
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ПОЛІКУЛЬТУРНІСТЬ ЯК ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

На Україні, як і у світовій спільноті, об'єктивно зростає інтерес до етнічних проблем, а як наслідок, і до шляхів та методів полікультурного виховання особистості. Від їх вирішення залежить конструктивність політики держави, а також орієнтири виховання та навчання підростаючого покоління. В умовах всесвітньої інтеграції і глобалізації діалог культур важливий як ніколи.

Процес глобалізації з одного боку руйнує кордони між культурами та націями, а з іншого боку поєднує культури між собою. У зв'язку з цим виникла необхідність у створенні концепції освіти, яка б поєднала в собі дві протилежні тенденції. З одного боку – необхідність зберегти своєрідність етнокультур, а з іншої – пов'язати їх з процесами глобалізації, інтеграції, інтернаціоналізації. Для цього потрібен педагог зі сформованою полікультурною компетентністю.

Найголовніше, що повинні педагоги донести до дітей з приводу полікультурності у дії – це те, що кожна нація рівноцінна, кожна культура має самобутні, неповторні, унікальні особливості, цінності, традиції, які повинен поважати кожен.

Відомо, що все, що стосується відмінностей національності, мови, релігії, культури завжди було й буде болючими питаннями, якими можуть скористатися маніпулятори будь-якого рівня. А насильницьке придушення чи ігнорування цих болючих питань завжди призводить до ще більшого загострення ситуації. Тож задача сучасної системи освіти полягає у формуванні полікультурності та толерантності як особистісних якостей у майбутнього вчителя, та в учнів. А принцип полікультурності зазначений як один з провідних у концепції нової української школи.

Також концепцію полікультурної освіти розглядають як один з чинників так званої «глобальної освіти», яка визначається як один з